

26 A:15

När enbart kostnaderna för allmän va-anläggnings renvattenförsörjning och spillvattenavlopp finansierats med avgifter och kostnaderna för att avleda dagvatten finansierats med skattemedel, har den omständigheten att en fastighet saknar dagvattenanslutning inte ansetts grunda rätt till någon avgiftsreduktion. – Dessutom fråga om fast bruksavgift kan utgå också för tid då den allmänna va-anläggningen inte brukas.

T.N. äger en fastighet i Härjedalen. Den ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning, vars ledningsnät omfattar ledningar för renvatten och spillvattenavlopp samt – såvitt gäller områden med detaljplan – även dagvattenavlopp.

I kommunens taxa för hela verksamhetsområdet gällande föreskrives avgiftsskyldighet för vattenförsörjning och spillvattenavlopp men däremot inte för dagvattenavlopp. T.N:s fastighet, som ligger inom ett icke detaljplanlagt område, anslöts den 5 september 1984 till kommunens ledningar för renvatten och spillvattenavlopp. T.N. betalade då föreskriven anläggningsavgift, 31 000 kr. Senare betalade han även en av kommunen debiterad bruksavgift – i räkningen benämnd konsumtionsavgift – å 461 kr för tiden från anslutningstillfället t.o.m. den 30 december 1984. Bruksavgiften hade beräknats efter det lägsta antal poäng – 20 poäng – som enligt va-taxan kan komma ifråga vid tillämpning av taxans poängsystem för fastigheter utan vattenmätare och som enligt taxan även skall tillämpas i det fall att va-anläggningen inte alls begagnas för avgiftsskyldig fastighet.

T.N. yrkade att Va-nämnden skulle förplikta kommunen att återbetala dels 35 % av anläggningsavgiften, eller 10 850 kr, dels hela bruksavgiften, 461 kr, jämte ränta. Till stöd för sin talan anförde han: Härjedalens kommun har i praktiken olika taxor i olika delar av kommunen, eftersom man i hela kommunen har samma anslutningsavgift trots att man i vissa delar av kommunen inte har dagvattenledningar. I till exempel Sveg erbjudes fastighetsägarna anslutning även till dagvatten men med samma avgiftsuttag som gäller för honom. Enligt Svenska vatten- och avloppsverksförningens normalförslag till va-taxor, VAV P19, skall anslutningsavgiften reduceras med 35 procent vid avsaknad av dagvattenledning. Det finns även fall behandlade i Va-nämnden

som visar att reducering skall ske i sådana fall. Kommunen bör återbetala motsvarande belopp till honom. Konsumtionsavgift kan inte tas ut när konsumtion inte har skett. Ett sådant förfarande strider mot svensk affärssed. Konsumtionsavgift skall tas ut när kommunen öppnat ventil vid förbindelsepunkt och uttag av vatten påbörjats.

Kommunen bestred T.N:s talan och anförde: Kommunen tar inte ut någon anläggningsavgift för dagvattenavlopp. Avgiftsuttaget avser enbart vattenförsörjning och spillvattenavlopp. Detta innebär att i den anläggningsavgift som T.N. betalat inte ingår någon kostnad för dagvattenavlopp. Följaktligen finns inte någon anledning att reducera avgiften på grund som denne uppgivit. Fastigheten har fått anslutning för vattenförsörjning och spillvattenavlopp och det är för just dessa ändamål som anläggningsavgiften har betalats. Va-lagen ger en kommun rätt att avgiftsfinsiera verksamheten. Lagen ålägger inte kommunen någon skyldighet att utnyttja denna rätt. Det står kommunen fritt att avstå från avgiftsuttag. Vanligast är emellertid att en del av kostnaderna täcks genom avgifter och resten med skattemedel. Vill kommunen inte ha full kostnadstäckning genom avgifter kan "skattesubventioner" sättas in på olika sätt. En möjlighet är därvid att låta skattefinansiera dagvattenavloppet. Hänförs skattefinansieringen till dagvattenavloppet leder detta ofrånkomligen till att fastighetsägare, vilka som T.N. saknar brukningsrätt för dagvattenavlopp får för vatten- och spillvattenanslutning betala lika mycket som fastighetsägare vilkas fastigheter får anslutning inte bara för vatten och spillvattenavlopp utan också för dagvattenavlopp. Detta kan synas orättvist men är väl förenligt med va-lagens rättvisebegrepp.

Den åberopade VAV-publikationen ger inte stöd för någon annan bedömning. Den väsentliga skillnaden mellan det i publikationen ingående normaltaxeförslaget och kommunens taxa föreligger ju att enligt normaltaxeförslaget "full" avgift inkluderar dagvattenavlopp, vilket som ovan framhållits inte är fallet med kommunens taxa. Handlingarna i det va-mål som T.N. åberopar, målet Va 275/82, ger inte heller stöd åt hans talan. Handlingarna synes utvisa att felet med kommunens taxesättning i det fallet var att kommunen för vissa va-tjänster inom ett område tog ut högre avgift än för samma va-tjänster inom verksamhetsområdet i övrigt. Härjedalens va-taxa är inte behäftad med något sådant fel. Anslutning för vatten och spillvattenavlopp kostar lika mycket inom verksamhetsområdets olika delar. Anslutning för dagvattenavlopp kostar i förekommande fall ingenting alls. Den debiterade brukningsavgiften utgör den del av 1984 års minimiavgift som

belöper på den del av året som fastigheten varit faktiskt ansluten. Anslutning har skett på ansökan av fastighetsägaren. Inkoppling skedde den 5 september 1984. Den omständigheten att något vatten inte kunnat konsumeras till följd av att installationen inte varit färdigställd befriar inte från avgiftsskyldighet. Enligt taxan § 14 tas minimiavgift ut för fastighet, för vilken avgiftsskyldighet föreligger utan att den allmänna va-anläggningen brukas för fastigheten.

Va-nämnden yttrande:

Föreskrifterna i kommunens va-taxa innebär att fastighetsägarnas skyldighet att genom avgifter bidra till kostnaderna för den allmänna va-anläggningen begränsats till att avse enbart kostnaderna för renvattenförsörjning och spillvattenavlopp. Det saknas anledning anta att de avgifter som kommunen enligt dessa föreskrifter tar ut täcker någon annan del av va-verksamheten än som nyss nämnts. Kostnaderna för att avleda dagvatten från fastigheter inom detaljplanlagda områden får sålunda förutsättas icke belasta fastighetsägarna inom va-kollektivet utan i stället finansieras med skattemedel.

Va-lagens bestämmelse innefattar inte något hinder mot ett finansieringssystem sådant som det nyss beskrivna. En konsekvens av detta system är att den fördelning av avgiftsskyldigheten efter skälig och rättvis grund som enligt lagen skall ske mellan ägare av fastigheter inom va-anläggningens verksamhetsområde uteslutande kommer att gälla avgifterna för just renvattenförsörjning och spillvattenavlopp, utan hänsynstagande till om fastighetsägare dessutom är i tillfälle att begagna sig av kommunens med skattemedel finansierade dagvattenanläggning.

T.N. har betalat taxeenlig anläggningsavgift för renvattenförsörjning och spillvattenavlopp. Eftersom hans fastighet inte ligger inom område med detaljplan betjänas den inte av någon kommunal anläggning för dagvattenavlopp. Detta förhållande ger emellertid, såsom framgår av det nyss anförda, inte någon rätt för honom att få anläggningsavgiften reducerad. Hans yrkande om återbetalning av viss del av avgiften saknar alltså fog och kan därmed inte bifallas.

Huvudman för allmän va-anläggning är enligt va-lagen berättigad att ta ut va-avgift även från fastighetsägare som inte begagnar sig av sin rätt att bruka anläggningen. Ett av skälen härtill är att huvudmannen å sin sida har skyldighet att hålla anläggningen färdig i sådan skick att den när om helst kan tas i anspråk av bruksberättigad fastighetsägare. Vid avgiftssättningen skall dock hänsyn tas till att anläggningen ej brukas för fastigheten. Tillbörligt

hänsynstagande härtill sker genom tillämpning av va-taxans bestämmelse om minimiavgift, en avgift som – oavsett att den i räkning benämnes konsumtionsavgift – uppenbarligen har karaktär av en fast avgift. T.N., som debiterats bruksavgift med tillämpning av denna bestämmelse, kan följaktligen inte heller få bifall till sitt yrkande om befrielse från sådan avgift.

Va-nämnden lämnade T.N:s talan utan bifall.

Beslut: 1986-11-27, BVa 126

Mål nr: Va 94/85